

Πώς τα κάλαντα ήταν γλέντι... Φολέγανδρος!

/ Μουσική / Λαογραφία-Παράδοση / Μουσική

Δημήτρης Μαντζούρης, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕΠΕΜ

Σήμερα οι περισσότεροι από εμάς -κυρίως στα αστικά κέντρα- νομίζουμε ότι τα κάλαντα είναι μια υπόθεση για τους μικρούς, ένα έθιμο παιδικό. Κι όμως! Σχεδόν σε ολόκληρο το Αιγαίο και στα παράλια της Μ. Ασίας οι μεγάλοι έλεγαν κάλαντα κάθε Αη-Βασίλη! Και μάλιστα με όργανα, με όλους τους υπέροχους στίχους του «Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά» και σα γλέντι. Γιατί «έβγαιναν» για κάλαντα; Μα, για να γλεντήσουν! Από σπίτι σε σπίτι, από παρέα σε παρέα, μέχρι πρωίας.

Στη Φολέγανδρο τα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς έχουν χαρακτήρα κυκλαδίτικου συρτού. Μάλιστα, μοναδικό, απ' όσο ξέρουμε, φαινόμενο είναι αυτοί οι δύο πρώτοι στίχοι που αναγγέλουν τη γιορτή πάνω στον σκοπό περίπου της σιφναϊκής «μακινάδας». Γοητευτική μορφή των πανελληνίων καλάντων, που δείχνει ότι το έθιμο δεν είναι μόνο στα χέρια των παιδιών αλλά και στα χέρια των ενηλίκων, που καλό είναι να ξαναμάθουμε να γλεντάμε με τα κάλαντα και με αφορμή τα κάλαντα! Ευκαιρία ήταν τότε, ευκαιρία είναι και τώρα! Ευκαιρία να βρεθούμε ως κοινότητα!

Το ΚΕΠΕΜ και το Εργαστήρι Τραγουδιού σας ευχόμαστε καλή χρονιά κι ευλογημένη!

%asdfghjhhhyhyhy%

Πρωτοχρονιά 'ναι σήμερα, με γεια σας με χαρά σας

κι ο άγιος Βασίλειος νά 'ναι βοήθειά σας.

Αρχιμενιά κι αρχιχρονιά

-ψηλή μου δεντρολιβανιά-

κι αρχικαλός μας χρόνος!

-εκκλησιά με τ' άγιο θρόνος-

Αρχή που βγήκε ο Χριστός

-άγιος και πνευματικός-

στη γη να περπατήσει.

-και τον κόσμο να φωτίσει-

Άγιος Βασίλης έρχεται

-άρχοντες το κατέχετε-

από την Καισαρεία.

-σύ 'σ' αρχόντισσα, κυρία-

Βαστά εικόνα και χαρτί,

-ζαχαροκαντιοζύμωτη-

χαρτί και καλαμάρι.

-ξύπνα, αγάπη μου μεγάλη-

Το καλαμάρι έγγραφε

-βενέτικέ μου κατηφέ-

και το χαρτί ομίλειε.

-άσπρε μου, καθάριε κρίνε-

Τρεις μάγοι τον 'παντήσανε

-και τρεις τον χαιρετήσανε-

πάνω στο σταυροδρόμι.

-δε λαλείς καημένο αηδόνι;-

— Βασίλη, από πού έρχεσαι

-και δε μας καταδέχεσαι-

κι από πού κατεβαίνεις;

-και δε μας ε-συντυχαίνεις-

— Από της μάνας μ' έρχομαι

-στρώσε χαλιά να πέσομε-

και στο σχολειό μου πάω.

-δε μου λέτ' ίντα να κάνω-

— Κάτσε να φας, κάτσε να πεις,

-κάτσε τα πάθη σου να πεις-

κάτσε να τραγουδήσεις.

-και να μας καλοκαρδίσεις-

— Μα εγώ γράμματα μάθαινα,

-πράγματα που τα πάθαινα-

τραγούδια δεν ήξερω.

-νά 'ρθω, μάτια μου, να σ' εύρω-

— Κι αν είσαι και γραμματικός,

-άγιος και πνευματικός-

πες μας την αλφαβήτα.

-νά 'χεις το Θεό βοήθεια-

Και το ραβδί του ακούμπησε

-μα δε μας ετραγούδησε-

να πει την αλφαβήτα.

-ωσάν άγιος που ήταν-

Και το ραβδί, ξερό ραβδί,

-άσπρο σταφύλι ροζακί-

χλωρά βλαστάρια 'πέτα.

-ροδοκόκκινη βιολέτα-

Και πάνω στὰ βλαστάρια του

-και στα περικλωνάρια του-

πέρδικες κελαηδούσαν.

-μάτια μου, και σε ξυπνούσαν-

Όχι μονάχα πέρδικες,

-γαρουφαλλιές βενέτικες-

μα ήταν και τρυγονάκια,

-μαύρα μου γλυκά ματάκια-

Και πάνω στο παράθυρο

-γαρουφαλλάκι πράσινο-

κάθεται μια περιστέρα.

-και του χρόνου τέτοια μέρα-

Τούτα δα σας λέμε μόνο,

καλά νά 'στε και του χρόνου.

<https://bit.ly/3InBSV3>